

LIETUVIŠ

14
 Kstk. Nr. kaina 300 rs
 Prenumeratos kaina:
 Brazilijoj metams 12 milreisy, pusmečiu
 6\$000 Pietų ir Šiaurės Ameriko e metams
 15 milreisy, pusmečiui 8 milr.
 REDAKCIJOS IR ADMINISTRACIJOS ADR
 Rua Bandeirantes, 474 Telf. 4-3925
 Caixa Postal 1764 São Paulo.

O maior e mais antigo jornal da America d Sul.

Didžiausias ir seniausias lietuvių laikraštis Pietų Amerikoje.

12-ti METAI.

SÃO PAULO, 1940 m. Lapkritis - Novembro mėn. 29 d.

2523899 Nr. 79 (674)

Lietuvių Tauta Nenurims Tol, Kol Bus Gražinta Jai Smurtu Palaïdota Nepriklausomybė.

GRAIKAI VISAIS FRONTAIS EINA PIRMŲN Nepaprastas Mūšis Viduržemio Jūroje

Teroras Rumunijoje. Bulgarija neprisideda prie „ašies“

Buv. Lietuvos Finansų Ministras Dr. Martynas Yčas vyksta į Argentina

Malonus Skaitytojau!

„Lietuvius“ yra Tamstos nenulstamas draugas ir bičiulis. Kas savaitė be pertraukos aplanko Tamstą su naujausiomis žiniomis, tad jau artinasi laikas pasirūpinti, kad jis Tamstą lankytų be jokios pertraukos ir toliau. Tikimės, kad Tamsta ir toliau nenorėsi su „Lietuviu“ skirti.

Redakcija ir Administracija.

Politinių įvykių santrauka

Graikai skelbia, kad pas juos viešpatuoja didžiausias entuziazmas, kuris atsispindi karių veiduose ir širdyse. Nuolatinių pasisėkimų užpuotizuoti, graikai su augančiu pajėgumu vėržiasi kas kartas vi pirmyn. Ir nenustabu. Si maža tauta nelygijoje kovoje sudavė Italijai, galima sakyti, istorinį smūgį.

Vokiečiais kontroliuojamas laikraštis Stokholme apgalvestauja: „Italų pralaimėjimai Graikijoje sudavė didelį smūgį „ašies“ autoritetui pažeminti, sudarydami skandaliską įspūdį Bulgarijoje, Turkijoje ir Ispanijoje“.

Nėra abejonės, kad italų nuolatiniai pralaimėjimai padarė įtakos į Balkanų valstybių nusistatymą, nes jos nuostojo, bent dalinai, baimintis „nenugalimų Italijos legionų“.

Jeigu jau pats vokiečių kontroliuojamas laikraštis pažymi apie nuolatinis italų ne pasisėkimus, juo toliau tolsta ta iliuzija greitu laiku nugalėti Angliją ir pasakyti griežti žodžiai, kaip Hitlerio, taip ir Goebelo tik paprastais žodžiais ir palieka.

Tuo pačiu laiku, kai Italija įsiveržė į Graikiją, buvo paruoštas planas išlaipinti vokiečių kariuomenę Kento provincijoje Anglijoje, bet dabar nors ir laikinai teko nuo to plano atsakyti ir skubiai eiti į pagalbą savo talkininkui Italijai. Todėl Europos politikai daro išvadas, kad Vokietijos ir jos sąitarvininko laimėjimas yra beviltiškas juo labiau, kad Italija pati negali apsidirbti su daug silp-

nesniu savo partneriu — Graikija.

Nėaiški padėtis yra dar ir kitų Balkanų valstybių. Visos jos apsiginklavusios ir laukia dar didesnio triukšmo Balkanuose. Kiekviena iš jų yra pasirūšusi ginti savo teritoriją nuo bent kokio netikėtumo. Bulgarija, paskatinta Sovietų, dabartiniu metu visai atvirai pasisakė, kad nenorinti kištis į Graikijos — Italijos konfliktą ir neleisianti per savo teritoriją jokios svetimos kariuomenės. Jeigu vokiečiai bandytų veržtis į Graikiją per Bulgariją arba Jugoslaviją, tai balkanai virstų tikru pragaru, nes ir Rusija nors ir bijo kištis į karą, tačiau turėtų pildyti savo pažadus duotus Balkanų valstybėms ir stoti ar vienu, ar kitu pusėje.

Anglai, norėdami palenkti rusus į savo pusę, jau žada net atiduoti jiems Pabaltijo kraštų Lietuvos. Latvijos ir Estijos užsulusius kreditus, dėl kurių iki šiol negalėjo prieiti prie bendrų susitarimų. Kaip žinoma, kad anglai sako, jog Pabaltijo valstybių santaupas sutvarkysią tik kai rui pasibaigus, bet kiekvienam yra žinoma anglių kreiva politika. Gelbėdama savo kaulį, kitas nepriklausomas valstybes palaïdoja. Taip buvo su Austrija, Českoslovakija ir dalinai su Lenkija. Atrodo, kad ir šį kartą anglams pavyks gerai išsisukti. Pagyven sime — pamatysime.

I Argentiną vyksta buv. Lietuvos Finan. Ministras Dr. Martynas Yčas

LISABONAS, 28 (A. P.) — Dr. Martynas Yčas su žmona, trimis dukrelėmis ir vienu sūnumi atvyko į Lisaboną, iš kur pasiruošęs vykti į Pietų Ameriką, Argentiną.

„Seculo“ bendradarbiui p. Yčas pareiškė, kad jam su šeima vargais negalais teko pasprukti iš sovietiško „rojaus“, pavergosios Lietuvos, nes visada buvo žinomas, kaip komunistų priešininkas turėjo apleisti savo tėvų žemę.

Dr. Martynas Yčas buvo

iki 1917 m. Rusijos Švietimo Ministerijos viceselekretorium, o kada kūrėsi Nepriklausoma Lietuva, grįžo į Tėvynę, kur buvo paskirtas Finansų Ministeriu.

Dr. Martynas Yčas prisiminė visus vargus ir nelaimes kurias pakėlė besikeldama Lietuvos valstybė. Finansinė paskola 30.000 markių buvo paskolinta iš privačių asmenių, kuri buvo padalyta 6 ministerijoms. Jam tvarkant Lietuvos finansus, jau po dviejų mėnesių valstybes apyskaita stiekė 115.000.000 markių.

Ex-Finansų Lietuvos Ministeris parmerkė rusus už nusavinimą privatiško turto ir viso Lietuvos valstybės turto. „Sovietai, — sako ministeris, — šiuo laiku demoralizuoja Lietuvos gyventojus, elgiasi su jais kaip su vergais ir tremia juos į Rusijos gilumą, o jų vieton gabenama savuosius, — baigė pasikalbimą Dr. Martynas Yčas.

GRAIKAI JAU UŽĖMĖ ARGYROCASTRO MIESTĄ

Is Jugoslavijos pranešama, kad po atkaklių mūšių graikai paėmė Argyrocastro miestą. Šioje kovoje graikai nustojo 7 karininkų, 150 karių užmuštais ir virš 300 sužeistais. Italai — 11 karininkų, virš 300 karių užmuštai ir virš 500 sužeistais.

Kai tik graikai užėmė viršminėtą miestą, Graikijos sostinėje Atėnuose įvyko smarkios demonstracijos ir visų gyventojų pasitenkinimas garsia kraikų kariuomene.

Smarkus mūšis Viduržemio jūroje

Is Romos pranešama, kad lapkričio 27 d. įvyko smarkus jūros mūšis tarp anglių ir italų karo laivų. Mūšyje dalyvavo keletas kaip iš vienos, taip ir iš kitos pusės karo laivų. Per mūšį buvo paskandinti du italų kreiseriai ir numušti du lėktuvai. Gi, kaip sako italu karo pranešimas, kad anglai prarado du naikintuvus, vieną kreiserį ir vieną lėktuvnešį. Be to, dar buvo numušti 7 anglių lėktuvai.

Italų spauda tvirtina, kad

anglai pradėjo gabenti savo kariuomenę ir karišką medžiagą Turkijos link, kad užkirsti kelią bet kokiam pasikesinimui į Dardanelius.

Teroras Rumunijoje

Paskutiniu laiku pradėjo reikštis Rumunijoje nepasitenkinimas diktatorių „Geležinių sargų“ valdymu. Kas kartas pasireiškė didesnių kruvinų susirėmimų tarp Geležinių sargų ir monarchistų. Geležiniai sargai pradėjo masiniai šaudyti žymesniuosis politinius veikėjus ir net tokius, kurie visai neužsiimdinėjo jokia krašto politika. Kelios vokiečių divizijos, kurios šiuo laiku yra Rumunijoje, smarkiai remia Geležinius sargus. Kuo šis sukiliimas baigsis tuo tarpu nieko konkretaus negalima pasakyti.

Bulgarija neprisideda prie „Ašies“

Jau buvo manyta, kad po Rumunijos ir Slovakijos įstojimo į „Ašį“, taip pat pasielgs ir Bulgarija. Vadinas, duosianti laisvai vokiečiams ir itatams šeiminkauti savo krašte. Bet dabar, kaip pasirodo, kad Bulgarija, po atsilankymo Sovietų komisaro Sofijoje, visai kitaip užgiedoję ir viešai paskelbė, kad Bulgarija norinti būti graikų — italų konflikte visai neutrali ir nenorinti eiti kartu su „Ašimi“. Taigi dabar aišku, kad Rusija yra davusi Bulgarijai kažkokius pasžadėjimus ir garantiją savajai nepriklausomybei saugoti.

Bombas d'agua

Su pistonu arba rotatoriu. Labai ekonomiškos. Didelis patvarumas. Mažiausias jėgos eikvoimas. Kainos visiems prieinamos. Del smulkesnių informacijų teirautis pas JB. ALTMANN, Rua Generas Osorio, 85.

SKAITYK IR PLATINK „LIETUVI“

Digno de registro

O presidente da Republica brasileira resolvera em tempo presentear com dez mil sacas de café os soldados finlandeses que bravamente se batiam pela integridade e soberania de sua patria. Não era, facil fazer chegar o presente ao seu destino, através dos ingentes tropeços que incavam o trajeto. Mas chegou. Telegramas de Petsamo referem haver ali atracado o vapor brasileiro „Aura“, que procedeu ao descarregamento de dez mil sacas de café. Antes de mais nada cumpre frisar a delicadeza do gesto presidencial a constittuir homenagem expressiva aos valentes finlandeses tão heroicamente aferrados à compenetração do dever patriótico em face da avalanche inimiga. E cumpre tambem aprender a significação do fato anunciado no telegrama de 24 de novembro. Ninguém ignora como são presentemente difíceis ao extremo as condições de navegação nos mares do Norte e Baltico. Difíceis, quer sob o ponto de vista politico, quer

sob aspecto tecnico. A Alemanha e a Russia mantem dominio absoluto das rotas que ali demandam os paeses nordicos e balticos, assim como a Inglaterra elitiva: o bloqueio em torno das costas europeias. Isto representa uma série imensa de dificuldades a serem superadas por qualquer navio neutro americano que demande porto baltico. Entretanto, a bandeira brasileira chegou a Petsamo, em missão de cordialidade que certo não se apresentava de modo a suscitar os entusiasmos dos atuais dominadores daquelas aguas. Isto constitui fato capaz de abonar os creditos nauticos dos nossos marujos ao mesmo tempo que assaz fala do prestigio com que o pavilhão brasileiro soe sulcar as aguas de todos os mares, ainda os mais ericaços de sérios tropeços politicos e belicos. O fato se reflete em todos os sentidos, de modo, bem lisongeiro, no prestigio internacional do Brasil, e cumpre assina-lo.

De „A G.“

Naujoji VILA Romanopolis

Prie pat stoties Ferraz de Vasconcelos — suburbio da Central do Brasil, parduodame prieinamomis kainomis ir ilgam išsimokėjimui daržus, kurie tinka įvairioms kultūroms, kaip antai — vynuogėms, persikams, figoms, abakadėms ir tt.

Prie vilos statomi dideli fabrikai, tarp kurių yra ir mažų lotų, kurie taip pat parduodami ta pačia kaina.

Del sąlygų kreipkitės: Ferraz de Vasconcello, telef. užmiestis Nr. 1, arba São Paulo, Rua São Bento Nr. 100 1.º and. sala 24.

VISI I ŠOKIU VAKARUS, kuriuos ruošia kiekviena sekmadieni Vila Anastazijoje Dr. J. Basanavičiaus mokyklos Tėvų Komitetas mokyklos naudai.

Gražiai praleisite šventadienio vakarus ir kartu paremsite mokyklą Pradžia 7,30 v. v.

Tėvų Komitetas

ŽINIOS IŠ LIETUVOS

— Sveikatos apsaugos liaudies komisaras įsteigė komisariato žinioje vyriausiąją farmacijos valdybą. Ši valdyba aprūpinsianti farmacijos reikmenimis vaistines. Šios valdybos viršininku paskirtas Beras Joffe, jo pavaduotoju — Vl. Šperlingas ir nariu — trečias Kauno žydų vaistinininkas Alb. Bilskis. Tokiu būdu lietuvių vaistinininkai pavesti Joffės, Šperlingo ir Bilskio globai!

—X—

— „Maisto“ nacionalizuotoji bendrovė praneša, kad ji įsteigusi žalių odų ir kailių pirkimo sandėlius šiuos miestuose: Plungėje, Prienuose, Ukmergėje, Kėdainiuose, Jėnavoje, Šakiuose, Kretingoje ir Utenoje. Kituose apskrityse miestuose ir miesteliuose „Maisto“ sandėliai bus įsteigti vėliau. Tose vietose, kur tie sandėliai jau veikia, privatiems asmenims ir pirkliams turi visas žalias odas ir kailius perleisti šiems sandėliams. Skerdyklose paskerstų gyvulių odas ir kailius išvežti iš skerdyklos draudžiama.

Kaip matome, steigiami sandėliai superka arba privertia jam perleisti odas ir kailius. Bet kur šios prekės parduodamos nieko nesakoma. Be abejo, pirkėjai jų nemato, nes pačioje Sovietų Rusijoje yra kroniškas odų trūkumas, tad Lietuvoje lupama oda vežama į Maskoliją.

—X—

— Valstybinis teatras Šiauliuose netrukus bus įbaigiamas įrengti buv. „Pastogės“ bendrovės rūmus, kur numatyta salė teatrui ir kino teatrui. Rūmai buvo pradėti statyti dar Nepriklausomos Lietuvos laikais.

—X—

— Sovietų Lietuvos policijai, dabar vadinama milicija, įvedama naujos uniformos. Jos savo sukirpimu ir ženkais yra visiškai panašios į okupacines sovietų kariuomenės karių uniformas. Tokia pat uniforma yra visose kitose sovietų valdomose respublikose.

Reiškia, Maskva nustato nei „laisvos“ Lietuvos policininkų uniformas!

—X—

— Štai kitas pavyzdys, kaip „laisvai“ tvarkosi Sovietų Lietuva. V. Petronis, Kūno Kultūros Rūmų direktorius, pareiškė, kad jis buvęs Maskvoje „gauti instrukcijų dėl sporto perorganizavimo naujais pagrindais“. Kūno Kultūros Rūmai bus netrukus panaikinti ir įvestas „fizinės kultūros ir sporto komitetas“. Taip sportas esąs tvarkomas visose sovietų respublikose, taip „jis turės būti tvarkomas ir pas mus“. Tačiau Maskva nesitenkina vien tuo, kad įsako, kaip turi būti tvarkomas sportas „laisvoje“ Lietuvoje. Net tokia sporto šaka kaip turizmas turi būti pertvarkyta, nes Maskva įsakė. Maskvos pirštas eina dar toliau. Pagal jos nurodymus ir įsakymus Lietuvoje pertvarkomas liaudies šokių menas ir net medžioklės bei žūklavimo „draugijos“, nes — turi būti taip, kaip Maskva nori...

—X—

— Komunistų partijos Kauno komitetas nuo spalio 15 iki spalio 18 d. surengė tris paskaitas. Tik viena jų buvo skaitoma lieuvių kalba. Dvikalios buvo skaitomos rusų ir, suprantama, rusų kalba. „Drauge“ Sokolovo paskaita buvo apie „Kriščiūnų atsisiradimą ir jos klasinę esmę“. Kitą paskaitą skaitė „draugas“ Stepanovas apie „Lenino Stalino partiją“.

—X—

— Geležinkelių valdyba praneša, kad dėl išsiplatinusių gyvulių snukio ir nagų ligos kai kuriose vietose panaikinamos geležinkelių sustojimo vietos.

—X—

— Sovietų Lietuvos energijos valdybos valdytoju paskirtas inž. Leonas Sušys. Naujai paskirtas valdytojas tuojau išvyko į Maskvą, mat, gauti instrukcijų, kaip Lietuvos energiją įkinkyti į Maskvai pagaidaujamas vageas.

—X—

— Oficiozinė sovietų Lietuvos vyriausybės „Tarybų Lietuva“ vedamajame straipsnyje kelia problemą, kuri geriausiai, negu bet kokia propaganda, parodo, kokia visuotinė dezorganizacija vie-

patauja bolševikų valdomoje Lietuvoje. Nepriklausomoji Lietuvos valstybė išbuvo daugiau kaip 20 metų. Per tuos metus spaudoje ir kitur buvo keliamos įvairios problemos, liečiančios žemės ūkį. Ūkininkas buvo mokomas ūkininkauti, jam buvo patariama kreipti daugiau dėmesio į vieną ar kitą ūkio šaką. Bet per visą Lietuvos Nepriklausomybę laiką niekuomet nebuvo vedama akcijos už tai, kad ūkininkas — nuimtų jo paties pasodintus šakniavaisius.

Tuo tarpu „Tarybų Lietuva“ tam klausimui pavedė net vedamąjį straipsnį. Autorius išdrožia visą pamokslą apie tai, kad „bet koks apsileidimas dirbant, nerūpestingumas nuimant derlių, yra kenkimas ne tik sau, bet ir visai socialistinei visuomenei, nes jei kuris valstietis paliks laukuose pūti javą ar bulvę, vadinasi, te javo ar bulvės trąks ne tik jam, bet ir visai visuomenei. Dėl to ir visą darbo visuomenę turi susirūpinti, kad likusioje derliaus nuėmimas būtų kuo tobuliausias...“

— Derliaus nuėmimo darbai turinti įsikinkyti visa visuomenė, ypač vietinės profesinės organizacijos provincijoje, valstiečių komitetai, partijos aktyvas ir komjau nuoliai. Kas gi tokio atsitiko, kad Lietuvos ūkininkas, taip prisirišęs prie savo tėvų žemelės, tiek daug prakaito įdėjęs į tos žemelės tinkamą jdirbimą, staiga net nebesirūpina nuimti jo paties pasodintų šakniavaisių? Atsakymas labai paprastas: bolševikai savo eksperimentais pasiekė to, kad ūkininkas nebematė jokio tikslo dirbti, nes vis vien iš to nieko gero neišeis. Ūkininkas yra paverstas žemės ūkyje tarnaujančiu valdininku, tad ir šioje gamybos srityje įsigali ta baisioji biurokratija, kuria pasižymi visa sovietų santvarka.

Derliaus nuėmimo reikalą profesinių sąjungų organizacinio centro biuro pirmininkas „draugas“ Stimburys paskelbė net specialų atsisaukimą, kuriame jis nusiskundžia, kad „jeigu matome šiuo metu dar nenuvalytų laukų, nenuimto derliaus, visi turime tuos susirūpinti — netik valstiečiai, bet ir darbininkai“.

— Lietuvos ūkininkai! Pa-

sak jo, „dar yra nekastų bulvių laukų, nenuimtų runkelių ir kitų gėrybių“. Todėl, girdi, reikia mobilizuoti visas jėgas: čia ir profesinių sąjungų bedarbiai, čia ir komunistų partija, čia ir komunistiniai jaunuoliai. Bet, kaip žinome, komunistų partijos ir komjau nuolių dauguma yra žydai, tai kokia nauda ūkininkui, jeigu jam tokia gauja atvežtų „pagalbą“? Reiktų tiktai imaitinti, o naudos iš šių „pagelbininkų“ jokios. „Draugas“ Stimburys reikalauja net, kad fabriku darbininkai nuo šeštadienio popiet iki sekmadienio vakaro eitų į laukus dirbti. Štai dar vienas pavyzdys, kaip komunistai „rūpinasi“ darbininkų reikalais. Darbininkas paverstas automatu, kuris net šeštadienio pavakariš ir sekmadienio poilsį turi dirbti, nes „genialieji“ Kremlio valdovai per kelis mėnesius suardė visą Lietuvos gyventiniją!

Tad netenka stebėtis, kad paskutiniuoju laiku į Vokietiją vis daugiau atbėga lietuvių darbininkų, kurie, nebegalėdami pakeisti bolševikiškos eksploatacijos, sprunka per sieną, kad tik išbėgus iš Stalino sukurto „rojaus“!

Diena prieš tai, kaip paskelbtas atsisaukimas dėl „derliaus nuėmimo“, žemės ūkio komisaras dar kartą išleido įsakymą, kuris tik pavirtina žinias apie visišką dezorganizaciją Lietuvos žemės ūkyje. Pagal šį įsakymą tie asmenys, iš kurių atimta žemė, bet kuriems palikta numatytoji norma, turi savo arkliais, inventorium ir darbininkais suarti laukus ne tik jiems paliktoje 30 ha normoje, bet ir toje žemėje, kuri iš jų atimta.

Specialiai paraginami visiškai nusavintų ūkių administratoriai, ūkvežiai ir komisariai, kad jų priežiūrai pavesti ūkiai būtų laiku suarti. Šis nutarimas turįs būti „neatidėliojant pilnai įvykdytas“. Aišku, bolševikų eksperimentais suardyto ūkio negalima bus tinkamai įvesti, tai tokio ūkio administratorius bus paskaitytas „sabotažniku“, o koks likimas jo laukia, visi gerai žino.

— Lietuvos okupantai visomis priemonėmis stengiasi įkinkyti darbininką į vis sunkesnį darbą ir iš jo muskulu kuo daugiau išspausti. Or-

ganizuojamos įvairios „socialistinės“ lenktynės, dirbama ir kitų gėrybių“. Todėl, girdi, reikia mobilizuoti visas jėgas: čia ir profesinių sąjungų bedarbiai, čia ir komunistų partija, čia ir komunistiniai jaunuoliai. Bet, kaip žinome, komunistų partijos ir komjau nuolių dauguma yra žydai, tai kokia nauda ūkininkui, jeigu jam tokia gauja atvežtų „pagalbą“? Reiktų tiktai imaitinti, o naudos iš šių „pagelbininkų“ jokios. „Draugas“ Stimburys reikalauja net, kad fabriku darbininkai nuo šeštadienio popiet iki sekmadienio vakaro eitų į laukus dirbti. Štai dar vienas pavyzdys, kaip komunistai „rūpinasi“ darbininkų reikalais. Darbininkas paverstas automatu, kuris net šeštadienio pavakariš ir sekmadienio poilsį turi dirbti, nes „genialieji“ Kremlio valdovai per kelis mėnesius suardė visą Lietuvos gyventiniją!

Aišku, kiekvienoje kitoje šalyje darbininkai mažiausia paskelbtų streiką prieš tokią negailestingą eksploataciją. Bet sovietų darbininkų „rojuje“ streikai yra griežtai uždrausti. Už tai grėsia net mirties bausmė!

—X—

— Susovietintoje Lietuvoje plačiai kalbama apie tai, kad „plutokratinė“ Lietuva nesirūpinasi žmonių sveikatos reikalais. Tik, girdi, „mes“ rūpinamies liaudimi: įsteigėme sveikatos apsaugos komisariata, įvedėm nemokamą gydymą ir t.t.

Viskas tai būtų labai gražu, jeigu visa tai nebūtų tikrai ant popierio. Štai, „Tarybų Lietuva“ įsidėjo visą straipsnį apie Kauno universiteto klinikas. Šiame straipsnyje žodis žodiu rašoma: „Silpnai suorganizuotas klinikoms reikalingų medžiagų tiekimas. Gydytojai su baimė žiūri, jei kurią dieną visai pristigs medikamentų ir tvarstomosios medžiagos? Ką darys chirurginis skyrius be filmų rentgeno nuotraukoms daryti? Ap skritai greit gali prasidėti. Todėl padėtis aliaruojanti“. Laikraštis naiviai sako: „Jei negalima gauti iš Vakarų, bandykite gauti iš rytų“.

Straipsnio autorius arba nežino, arba nenori žinoti, kokioje skandalingoje padėtyje medikamentų ir įvairių aparatų gamyba yra apčioje Sovietų Rusijoje. Kai prieš kelis metus vienas Lietuvos diplomatas, nuvykęs Maskvon tarnybos reikalais staigiai apsirgo ir nuėjo pas vieną pagarsėjusį rusų gydytoją — profesorį, tai į klausimą, kiek reikia mokėti honorarą, rusų profesorius paprašė jam atsiųsti mediciniškų atatų išvirkštimams. Prasidėjo toks dialogas:

„Bet ar Sovietų Rusijoje negaminama tokių atatų?“, paklausė Lietuvos diplomatas.

„Gaminti tai gamina. Bet kai ją įleidi žmogaus kūną, tai niekuomet nesi tikras, ar ją beįstrauksi“, atsakė rusų profesorius.

Priminkime, kad tai kalbėjo vienas garsiausių rusų profesorų, ir tai Maskvoje, sostinėje. Tai ką būtų kalbėjęs provincijos eilinis gydytojas?

Pastebėkime, kad „Tarybų Lietuva“ aprašinėjo pirmąją Lietuvos ligoninę — Kauno universiteto kliniką, kurią pastatė „buržuazinė“ Lietuva. Jeigu jau Kauno universiteto klinikose stinga medikamentų, tvarstomosios medžiagos ir filmų rentgeno nuotraukoms, tai kokioj padėty yra provincijos ligoninės?

Taip! Sovietų Lietuvoje veikia „sveikatos apsaugos komisariatas“, įvestas nemokamas gydymas ir t.t. ir t.t. bet — visa tai tėra ant popierio! O klinikose nėra nei medikamentų, nei tvarstomosios medžiagos...

—X—

— Iš Kėdainių apskrities pranešama, kad ten šiais metais kviečių apsėta 30% mažiau kaip pernai. Šiomet sėja buvo veluojama, nes laiku negalėjo įsigyti mineralinių trąšų. Ūkininkai vis tikėjosi gauti jų, todėl prisilaikė su sėja. Bet pagaliau numojo ranka ir pasėjo su tiek trąšų kiek turėjo.

Ukmergės apskrityje žemės „pervarkymo“ darbai esą baigti. Iš viso nusavinta 32.500 ha. Išdalinta buvo 23.370 ha. Žemės gavo 4.669 šeimos. Nesunku suskaičiuoti kiek kiekvienai šeimai teko. Mažeikių apskrityje pirmas baigė žemės dalinimo darbus Laižuvos valsčius. Ten buvo nusavinta 1.272 ha, o išdalinta tik 930 ha. Juos gavo 162 asmenys.

Marijampolės apskrityje nu savinta 27.782 ha. Patys „reformos“ vykdytojai pripažįsta, kad visoje apskrityje nebuvo dvarų. Buvę tik ūkininkai, turėję virš 30 ha žemės, bet visa ta žemė nusavinta.

—X—

— Tarptautinis Bankas persikėlė į Ūkio Banko patalpas Kaune, buv. Laisvės alėjoj, o dabar Stalino prospekte.

A. RACHMANOVA.

Studentai, meilė, čeka ir mirtis

/Tąsa/

Kai jam paaiškino, kad jis nustojo visų savo teisių, jis tiek susijaudino, kad jį trenkė apoplekija.

30 balandžio 1917 m.

Mama sunkiai serga ir gydytojai nė nežino ką galvoti. Dieną ir naktį būnu prie jos guolio. Palieku ją tik trumpam laikui, kai nueinu į bažnyčią. Mano Dieve, išgelbėk mano motiną!

1 gegužės 1917 m.

Mamai geriau ir ji pareikalavo, kad aš išėčiau po orą pasivaikščioti. Visas miestas papuoštas raudonomis vėliavomis. Gatvėse sukiniėjasi kareiviai su atsegiotomis mili-

Tai Vladas. Dar daugiau sumišęs, negu aš, įteikė man gėles.

— Einame pasivaikščioti? Diena tokia graži!..

Nubėgau į motinos kambary ir papasakojau jai, kad eisiu pavaikščioti su Vladu ir grįšiu už pusvalandžio. Pirmą kartąėjau su juo įkibusi į jo alkūnę. Abu tylėjome. Priėjome prie upės ir žiūrėjome į paskutinius plaukiančio ledo gabalėlius.

— Turime tik 15 minučių iki garlaivio išvykimo. Dar užsukėsiu kartą, prieš išvažiuodamas į frontą, tiktai rudenį.

Vėl nutilome. Pažiūrėjau į jį. Kiek švelnumo ir lūdesio jo brangiose mėllyni peleninėse akyse! Grįžtame tylūs, kaip ir išėjome. Ar tai galima, kad aš jį matysiu tik ketelį minučių prieš jo išvykimą į frontą?

4 gegužės 1917 m.

Valstybės gynėjas ir teismo patarėjas areštuoti ir pakeisti kareivių ir darbininkų tarybos skirtais teisėjais, tarp kurių yra blogiausios rūšies individas bolševikas Loskotas, netikras politinis kalnins, o iš tikrųjų — paprastas žmogžudys, nužudęs pirklių plėšimo tikslu. Buvo išgabentas į katorgą, o iš ten grįžo politiniu nusikaltėliu!

5 gegužės 1917 m.

Petrapily buvo bolševikų manifestacija, kurioje kalbėjo Leninas, kuris, vokiečiams leidus, pervažiuojo Vokietiją šarvuotame traukiny. Jis reikalauja taikos bet kokia kaina. Mūsų mieste eina tikra karininkų medžioklė.

9 gegužės.

Įleidama į studentų raštinę išgirdau Gvozdeva kalbant: — Ministeriai Gučkovas ir Milukovas turi atsistatyti.

Valdžia priklauso tik kareivių ir darbininkų tarybai ir žinosime kaip ją paimti. Nuplėšime antpečius karininkams, kurie tam pasipriešins.

10 gegužės

Suaresuotas gimnazijos direktorius, žinomas monarchistas. Kareivių ir darbininkų taryba išleido „ukazą“ kuriuo tik ji viena gali duoti įsakymus areštui ir tardymams. Kur yra laikinoji valdžia? Kas valdo? Kur minties ir susirinkimų laisvė? Milicijos rolė visai juokinga. Faktiškai esame kareivių ir darbininkų rankose.

11 gegužės.

Turime naują vyriausybę: Lvovas — ministeris pirm., Kereuskis — karo ministeris, Nekrasovas — prekybos, Cetereli — pašto ir telegrafo, Točernovas — žemės ūkio, o kitų dar nežinau. Mano tėvas ir pulk. Orlovas nūma-

to labai žamsią ateitį. Frontas yra, kareiviai broliaujasi su vokiečiais ar dezertyruoja. Visur teroras, konfliktai, areštai, plėšimas, mirtis, babadas. Vargšė Rusija, kas ta ve laukia? Nesuprantu tik, kodėl nepasirašo taikos!

5 birželio 1917 m.

Mūsų inteligentai yra įsitikinę kad Kareuskis, „viržmogai“, išgelbės Rusiją. Visur yra matomas jo paveikslas. Turi 35 metus, nepaprastą energiją, sugebėjimą dirbti ir griežtą veiklumą, sužadinantį visų begalinį juo pasitikėjimą.

Naujas dekretas leidžia karinėms nesveikinti karininkų. Mūsų mieste šis dekretas nereikalingas, nes saljutavimas jau seniai pražuvo.

(B. d.)

SKAITYK IR PLATINK „LIETUVI“

Jei paziūrėtume iš aukštybių Zemės rutulys atrodytu pasakiškai gražus, amžinai besikeičiantis

Šmet dangus apsinaukes labiau, negu bet kada. Tad ir mėnuo tėvelis retai pradžūgina mus savo šaltu spindejimu. Tačiau tikėkimės, jog bus dar gražių „bobų vasaros“ naktų, bus šviesių mėnesių, kurios rudenį ypatingai ryškios. Tada ir pagalvo-kime, po sunkių darbų atsisėdę ant gonkelio, apie tuos pasaulius, kuriuos bandė atvaizduoti ne vienas rašytojas.

KAIP MŪSŲ ŽEMĖ ATRODO NUO MĒNULIO?

Ten nebuvus, aišku, sunku būtų papasakoti, tačiau mokslinkai šį tą gali pasakyti. Aplink mėnulį nėra jokio oro ir dėl to vaizdas iš ten į erdves netrukdomas jokių debesų ir rūkų. Kristalinėje, amžinai nesudrumstoje vaikybe tvaska erdvi visatos vaizdas mėnulio „gyventojui“ (žinoma, tariamajam, nes gyvybės klausimas mėnulyje neišspręstas).

Pirmiausiai nuo mėnulio pažvelkime į gaingąją saulę, kuri, nerasdama pakeliui jokio oro kepina mėnulį su ne matytu karščiu. Iš ten mes matytume juodą erdvę. Net ir dieną. Juk mėlyna dangaus spalva yra ne kas kita, kaip saulės pašviestas oras. O to oro aplink mėnulį, kaip sakė me, nėra. Taigi mėnulio „gyventojas“ ir dienos metu gali matyti žvaigždes. Tačiau saulė iš ten visai kitaip atrodo, egu iš žemės. Didžiulis liepsnojantis ratas supra saulės pakraščius. Tai yra dujis vadinamoji karūna, kuri iš mūsų žemės tematoma per silpną saulės užtemimą. Kaip mums, taip ir mėnuliui saulė teka ir leidžiasi, bet visa tai darosi daug lėčiau, nes mėnulio diena lygi keturiolikai žemės dienų.

O JI VIS DĒL TO NESISUKA

Visi kiti dangaus kūnai teka ir leidžiasi. Tiktai žemė nei teka, nei leidžiasi mėnuliui akimis žiūrint. Reikalas toks. Kaip žinoma, mes visa da matome tiktai vieną uolėtą mėnulio veido pusę. Antros jo pusės dar nėra viena žmogaus akis nėra regėjusi. Iš mėnulio žiūrint, žemė nuo neatmenamų laikų stovi toje pačioje dangaus vietoje, lyg prilipintas rutulys prie sienos. Todėl tiktai viena žemės pusė ir tematoma mėnulyje. Žemė mėnulyje atrodo tris kartus didesnė, negu patis mėnulis kad mums atrodo.

Jeigu gyventumėm mėnulyje, tai mums žemė atrodytu pasakiškai graži, amžinai besikeičianti. Kaip mes matome mėnulio delčią, pilnatį, taip ir iš ten matytume žemę kaip pjautuvą, kaip pilną rutulį. Tačiau prie to dar reikia pridėti žemę gaubiantį oro sluoksnį, kuris, saulės peršvičiamas, žaidžia tūkstančiais vaiskiausių spalvų. Tam šiai mėlynai pilki vandenynai, rusvi arba žalsvi sausažemiai, sniegbalčiai ašigaliai. O tose vietose, kur susiduria šviesa su šešėliais, mirga kraujo raudonumo pašvaisė. Tai mūsų vakarinė ir rytinė linė aušra.

MILŽINO VEIDRODIS

Žiema, pavasaris ir kiti metų laikai mėnulyje atsispindi visame grožyje. Sniegas, žaliuoja sausažemiai. Tačiau nuskridę į mėnulį, mes ne visada galėtumėm grožėtis pasakiškuoju žemės rutulio reginiu. Mat žemėje dažnai slaučia audros, renkasi tiršti debesys, kurie užstoja vaizdą. Tiktai keletas dėmių visada matomos mėnulyje. Tai Sachara ir didžiosios Azijos dykumos.

TELESKOPAS MĒNULYJE

Jei galėtumėm mėnulyje pastatyti mūsų laikų galingiausius teleskopus — žiūronus, tai žmogaus vis tiek ne įžiūrėtumėm. Tačiau žmogaus proto vaisius aiškiai matytumėm. Pirmiausia mėnulio „gyventojui“ kristu į akis Europos žemėlapio pakeitimas. Tai — olandų Zuider jūros nusausinimas. Tačiau kitokių didesnių pakeitimų nebūtų. Pro žiūroną galima būtų vaikiomis dienomis įžūrėti pasaulio didmiesčiai, netgi vaikščiojū traukiniai. Ypač pasakiškai atrodytu tas momentas, kada Europa arba Šiaurės Amerika iš šviesos pereina į šešėlį: sumirga šviesos, nakties žiburiai. Miestai paskęsta elektros šviesos jūroje. Taip pat aiškiai šviesai esant, vandenynuose matytum ilvas raukšles. Tai didieji iai vai, kurie gabena keleivius iš vieno žemyno į kitą. Trumpei tariant, stebėtąs mėnulyje visą savo gyvenimą negalėtų atsigrožėti bekintančiais žemės vaizdais.

PASAKIŠKI REGINIAI

Dar viena reta staigmena žiūrovui mėnulyje. Prie dangaus prikabinas žemės rutulys. Lėtai pro jį slenka saulė. Dažniausiai ji praslenka pro šalį. Tačiau kartais taip atsitinka, jog saulė užlenda už žemės. O tuo metu mėnulyje kaip tiktai vidurdienis. Įvyksta mėnulio atžvilgiu saulės užtemimas, o mes tada sakome: mėnulio užtemimas ir čia mėnuliui atsiveria didingas vaizdas. Žemės rutulys atrodo tamsiu apskritumu, kurį supa raudonas ugnies ratas. Tai — saulės nušviesta žemės atmosfera (oras). Ir šis oras taip vaikiškai spindi, jog visas mėnulis nušviečiamas vario raudonumo prieblanda. Už to spindinčio raudono rato prasimūša dar žalsvi saulės karūnos liežuviai. Viso to spalvų žaismo negalima išreikšti žodžiais.

Tuo metu mėnulio aptemimas žemės gyventojams nesuteikia jokio įspūdžio. Saulei užlindus už mėnulio, žemę pasiekia jo šešėlis. Nieko čia nuostabaus nematome, išskyrus šešėlį, kuris perslenka per nušviestą žemės paviršių. Ir dingsta.

KAS GI TAS MĒNUO TĒVELIS?

Prieš šimtą metų vienas Amerikos laikraštukas paskelbė triukšmingą straipsnį apie mėnulį. Girdi, Pietų Afrikoje vienas mokslininkas pro galingą teleskopą pasėbėjęs mėnulyje baisiai didelius medžius, siaubingus žvėris,

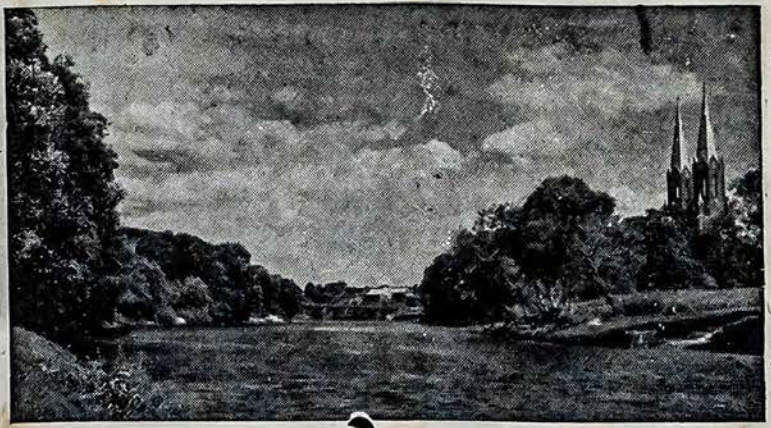
lekiojančius žmones ir kitus stebūklus, kurių žemėje nėra. Aišku, visa tai buvo paskelbta tam, kad laikraštį skaitytu daugiau skaitytojų. Bet šis atsitikimas rodo, kaip žmonės domisi klausimu, ar kituose pasauliuose yra gyvybė.

Net gi be žiūrono galime matyti, jog mėnulyje nėra vandens. Jei ten būtų jūrų, ežerų, arba upių, tai vaikiškoje saulės šviesoje mes matytumėm jų spindėjimą. Mėnulyje nieko to nėra. Pro žiūronus mes ten nepastebime nei miestų, nei dirvų, nei miškų. Mes tematome mirusiųjų pasaulį. Mėnulio paviršių sudaro visa eilė kalnų dykumų. Lyg išgesusių ugniakalnių kiauurymės, lyg nusekė vandenynai.

Kalnų laipiojimo mėgėjai labai norėtų pasimankštinti mėnulyje. Jų laukia dar kitas malonumas. Mėnulyje traukos jėga yra šešis kartus silpnesnė, negu žemėje. Vadinasi, mėnulyje žmogus galėtų šešis kartus aukščiau iššokti, negu žemėje. Tačiau „keleiviai“ turėtų pasiimti su savimi ir deguonies, nes mėnulyje neturėtų kuo kvėpuoti. Mėnulio paviršius kaip manoma sudarytas iš vulkanikiškų (ugniakalnių) pelenų. Ir visas mėnulio vaizdas primena užgesusių ugniakalnių karalystę. Didelį temperatūros svyravimą ir oro nebūvimas padarė tai, kad mėnulis nepalankus pasaulis gyviems daiktams.

Bet kaip būtų įdomu vis dėl to iš ten pasižiūrėti į mūsų senąją, močiutę žemę!

P. Ž.

Pavergtos Lietuvos vaizdelis.

Kostas Činčikas Lietuvis.

Neužmiršau...

Neužmiršau dar Tavo veido:
Upelių, ežerų ir gojų.
Nors daugis metų, kai apleidau,
Bet vardą širdyje nešioju.

Brangus Jis mano atminimuos,
Dažnai kartoju sau mintyse:
Vargu, pavasario arimuos
Tave, kaip mylimą matysiu...

Ten sutemose parugėje
Grazių svajonių prisvajojau...
Tenai jaunystė nužvangėjo
Su pančiais geležies ant kojų.

Girdėjau — žiaurūs, rudeniniai
Ten vėjai stūgavo laukuose...
Kaip rubino, taip aš Tėvynės
Nepardaviau ir neparduosiu.

Už slėpiningą dainą gojų,
Jaunystę pančiuose Tėvynėj,
Už džiaugsmą, skausmą — dovanoju,
Nes šiandie tai — atsiminimai.

1940. VII. 7 d..

Brasil.

Zinios iš Lietuvos

Po visą „galingąją“ Sovietų Sąjungą buvo paskleista „sensacinga“ žinia, kad kažkur viename iš kolchozų, tačiau programa būsianti peržiūreta. Tad ir sportas bus subolševikintas.

Lietuvos futbolininkai pasisūlė sužaisti Minske su sovietų Gudijos sportininkais, bet gautas neigiamas atsakymas. Matyt, Minsko futbolininkai pabūgo.

Skelbimas iš „Tarybų Lietuvos“: Pirkniu plunksnakoči? Rašyti: Kauno centr. paštas ligi pareikalavimo, paso. Nr. 191955.

Ir visa tai dėl paprasto plunksnakoči? Nenuostabu, nes maskoliai viską išpirko. Neveltui yra tekę susidūrėti net su aukštais rusų karininkais, kurie savo amžiuje nebuvo matę „Parkerio“ plunksnakoči! Jie nustebe klausinėjo, kodės, girdi, nereikia merkti į rašalinę!

Susidarius stačiai katastrofingai padėčiai čia būtų stokos Kaune ir kituose Lietuvos miestuose, keliamas klausimas apie medinių barakų statybą. Tokie barakai dar šį rudenį būsią pradėta statyti Kretingoje. Taip pat Kaune burmistras Garmus yra paruošęs projektą medinių namų statybai iš lentų.

Projektas numatė net 1.720

butų pastatymą, bet tam reikalui reikėtų 15 milijonų litų. Burmistras Garmus kreipėsi į vyriausybę, prašydamas jo projektą paremti. Kaip reaguos vyriausybė, dar nežinia. pač gyventojų vargai didėja atinantis žiemai, nes tūkstančiai žmonių šiaip taip skursta maikų sandėliuose, palapinėse ir t.t.

Kauno miesto savivaldybės būtų skyrus viešai praneša, kad jis kambarių bei butų visiškai neturi, todėl gyventojai prašomi į jį tokiomis klausimais nesikreipti. Aišku, lاندynės skurstantieji gyventojai menkai tenusiramins, iš butų skyrus patyrę, kad „butų krizei pašalinti, vyriausybė ir partija deda visas galimas pastangas“. Kauno gyventojai vėl galėtų pradėti normalų gyvenimą, jei išsikraustyti raudonieji okupantai ir GPU valdininkai.

Švietimo liaudies komisaratas, pranešęs, kad jis nuo spalio 21 d. perkeliamas į Vilnių, kitą dieną pranešė, kad jo kėlimasis tuo tarpu atidėtas, nes Vilniuje nebaigtas patalpų remontas. Matyti, remonto darbininkai dirbo stachanoviškai, tad remonto laiku ir nepadarė. Švietimo komisaratas įsikurs trijų aukštų namuose Volano gatvėje, kuri yra tarp Pilies ir Šv. Onos gatvių.

Profesinių sąjungų centro biuro pirmininkas paskelbė specialų nutarimą apie tai kad profesinės sąjungos turinčios dalyvauti „socialistinio turto“ apsaugoje. Biuras kviečia visas profesines organizacijas kovoti dėl švaros ir tvarkos palaikymo fabrikuose, įmonėse, valstybiniuose ūkiuose, krautuvėse, įstaigose. Reikalaujama, kad įmonės neišleistų pašalinių žmonių ir įvestų leidžiamuosius leidimus, kad būtų įsteigta nuolatinė apsauga viduje ir iš lauko, kad būtų tinkamai sutvarkytas priešgaisrinis inventurius ir įvesta griežta visų gamybinių vertybių ir jų realizavimo ataskaita.

Nepriklausomoje Lietuvoje kaip ir kitose civilizuotose valstybėse, nereikėjo skelbti specialiųjų nutarimų dėl dalykų, kurie savaime suprantami. Tvarkos, švaros ir atsiškai reikalingumas buvo visai natūralūs dalykai. Bolševikams pašalininkavus vos kelis mėnesius, fabrikuose ir įmonėse prasidėjo tokia betvarkė, kad jau reikia specialiųjų nutarimų. Bet ar nutarimų vienų užteks?

Panaikinus Nepriklausomosios Lietuvos Vyriausąjį Tribunalą ir Apeliacinius Rūmus, įsteigtas „Aukščiausias Sovietų Lietuvos teismas“ jau pradėjo posėdžiatu. Pirmame posėdyje buvo sprendžiamos 10 alimentinės bylos. Antrajame posėdyje buvo svarstomos 8 baudžiamosios bylos.

Sovietų Lietuvos laikraščiai džiaugiasi, kad artėjanti bolševikų revoliucijos Rusijoje, je metinėms suaktuvėms, pagyvėjusi Lenino, Stalino ir kitų rusiškojo komunizmo vadų paveikslų prekyba. Ypač daug perkančios pradžios mokyklos. Bet ką jos darys nuirkusias?

Profesinės sąjungos reikalaujančios iš savo tarnautojų, kad jie įsipareigotų be vyresnybės sutikimo nekeisti taip staiga savo ta.nybę.

Valstybinis Vilniaus taboro fabrikas norima pavadinti „Gegužės 1 d.“ fabriko vardu.

Vilniuje buvo sušauktas žurnalistų ir laikraščių korespondentų susirinkimas, kuriame „draugas“ Sitnikovas paskaitė paskaitą, kaip įspaudą žiūri komunistų partija. Lietuvos žurnalistai ir be šios paskaitos žinojo, kaip komunistų partija žiūri į spaudą, būtent, kaip į savo tarnaitę, tarnaujantį žiauriam ponui.

Panaikinus Nepriklausomosios Lietuvos Vyriausąjį Tribunalą ir Apeliacinius Rūmus, įsteigtas „Aukščiausias Sovietų Lietuvos teismas“ jau pradėjo posėdžiatu. Pirmame posėdyje buvo sprendžiamos 10 alimentinės bylos. Antrajame posėdyje buvo svarstomos 8 baudžiamosios bylos.

Sovietų Lietuvos laikraščiai džiaugiasi, kad artėjanti bolševikų revoliucijos Rusijoje, je metinėms suaktuvėms, pagyvėjusi Lenino, Stalino ir kitų rusiškojo komunizmo vadų paveikslų prekyba. Ypač daug perkančios pradžios mokyklos. Bet ką jos darys nuirkusias?

VIETOS LIETUVIU GYVENIMAS

Pasibaigė egzaminai L. S-gos Braz. mokyklose Pavykęs vakaras Mokoje

Kiekvienais metais Lietuvos Sąjungos Brazilijoje mokyklas baigia kelios dešimtys lietuvių. Vieni iš jų tęsia mokslą aukštesnėse mokyklose — gimnazijose ir komercijos mokyklose, kiti — mokosi amatų. Nepasiturinčių tėvų vaikais padeda savo tėveliams užsidirbti duonos kėšni. Kaip kiekvienoje šalyje, taip ir Brazilijoje tiesiog neįmanoma darbas gauti bemokslam žmogui, o ypatingai šiuo laiku j tai daug kreipiama dėmesio. Todėl kiekvieno lietuviavo pareiga ne tik kad leisti savo vaikučius į lietuviškas mokyklas, bet ir visokeriopai jas remti. Praktika parodė, kad tie lietuviukai, kurie lankė ir lietuviškas pamokas visada išleidžiamuosius egzaminus daug geriau išlaiko už tuos, kurie tik portugaliskias pamokas telankė.

Sporto S-gos Lithuania Moko skyrius praeitą seštedienį buvo surengęs gana gražų ir išpūdingą vakarą kuris rengėjams davė gražaus pelno. Programa buvo įvairi ir įdomi. Be vaidinimo „Amerikoniskās žentas“ buvo parodomosios kelios beko rungtynės ir akrobatikos numeriai. Publikos buvo tiek daug, kad net nesutیلpo didžiojo mokyklos salėj. Apie vakarą plačiau parašysime sekančiame numeryje.

—O—

Rio Lietuviu Kronika

Brazilijos Prezidentas dėkoja Rio lietuviams

Lietuvių Brazilijoj Sąjunga „Vilnis“ yra gavusi iš Prezidentūros atsakymą į jos anksčiau pasiųstą sveikinimo telegramą, kurios tekstas skamba taip:

„Jonas Saurusaitis, rua Senador Dantas 121, Rio, Associação Lituanos no Brasil — Nome Presidente Republica tenho prazer agradecer congratulações enviadas por motivo passagem decimo aniversario governo; cordiaes saudações — LUIS VERGARA, Secretario Presidencia“.

Lietuviškai išvertus bus: — Respublikos Prezidento vardu man malonu pareikšti padėką už prisiųstus sveikinimus sąryš su valdymo dešimtmečio sukaktuviemis; nuo širdžiai sveikina jus — Luiz Vergara, Prezidentos sekretorius.

Rio de Janeiro Liet. Kat. Komit. ATSIŠAUKIMAS

Brangūs Rio Lietuviai Katalikai!

Š. m. spalio 15 d. žymi tuo jums Rio lietuviams katalikams, kad įsteisėję nuolatinis Lietuvių Katalikų Komitetas, kuris savo uždaviniu pasistatė — ORGANIZUOTI bei REMTI KATALIKIŠKĄ VEIKIMĄ tarp lietuvių.

Lietuvių Katalikų Komitetas yra grynai tikybinė organizacija, kuri savo tikslu, atseit, priartinimo žmogaus prie Dievo, sieks maždaug šiomis priemonėmis: organizuos bažnytines pamaldas bei iškilmes, ruoš tikybines paskaitas, koncertus, ves vaikų katekizaciją, platins ir palaikys katalikiškąją spaudą ir tt.

Lietuvių Katalikų Komitetas nepastos kelio jokiam tautiškam bei kultūriniam veikimui, bet yra pasiryžęs paremti kiekvieną kilnią pastangą, kuri tik pasireikš brolių lietuvių tarpe.

Mes, Rio lietuviai, nors nesudarome skaitlingos kolonijos, bet būdami vieningi, galėsime gražiai pasirodyti šioj didžioj Sostinėj savo tautos tikybinėmis tradicijomis. Kiekvienas mus pagerbs už mūsų švenčiausius jausmus.

Rio lietuvių kolonija šiuo metu džiaugiasi, kad savo tarpe turi lietuvių kunigą, kuris dvasios reikalų rūpinimo srityj yra viskas. Lietuvių Katalikų Komitetas dės visas pastangas, kad lietuvių kunigas pasiliktu nuolatiniu kolonijos kapelionu.

Atsikeipdami šiuo kukliu raštu į visus Rio lietuvius, mes kviečiame būti aktyviais Lietuvių Katalikų Komiteto rėmėjais: kas atskirai paremdamas darbu, ar auka, o visi bendrai dalyvavimu visame katalikiškame veikime.

Pasitikėkime, kad Aukščiausias palaimins mūsų užsimojimus ir darbą, nes jie visi nukreipti didesnei Dievo garbei — Ad majorem Dei gloriam.

Kun. Juozas Janilionis Garbės pirmininkas Jonas Saurusaitis Pirmininkas

Dr. Jonas Mejeris 1 Sekretorius Petras Duda 2 Sekretorius

Jonas Petrauskas 1 Išdininkas Pranas Dutkus 2 Išdininkas Jonas Adamavičius Reikalų Vedėjas

Rio de Janeiro, 1940 m. lapkričio 21 d.

L. S. B., „Vilnis“ išrinko naują Valdybą

Lapkričio 24 d. įvyko L. S. B. „Vilnis“ visuotinis susirinkimas, kuriame tapo išrinkta šio sąstato Valdyba.

Pirmininku p. Jonas Saurusaitis;

Vice-pirmininku p. Jonas Petrauskas;

Sekretorium p. Pranas Ziezas;

Išdininku p. Jonas Adamavičius;

Valdybos nariu p. Larijonas Lebedevas.

Visi išriaktieji naujon Valdybon yra žinomi kolonijoje, kaip rimti žmonės ir organizacijai mažiau ar daugiau nusipelnę; p. J. Saurusaitis eis pirmininko pareigas septyniuosius metus.

Geriausio pasisekimo „Vilnies“ naujai Valdybai.

Lietuviškas pasisvečiasimas saloj

Ats. Kap. J. Budzilas gyvena vienoj nedidelėj salikėj, netoli Rio, kurioj eina žibalo tankų užvaždo pareigas. Gyvena su šeima: jauna žmona ir maža dukrytė.

Lapkričio 10 d., sekmadienį, pp. Budzilai turėjo svečių iš Rio; jų namus aplankė pp. Petrauskai, pp. Adamavičiai ir p. J. Saurusaitis. Buvę laukta ir daugiau svečių, bet matyt, blogas oras pasimaišė. Apsilankiusieji linksmiai praleido laiką ir grįžo į namus jau vėlai vakare.

„Vilnies“ pirmininkas turėjo nemalonumų

Lapkričio 21 d., „Vilnies“ pirmininkas p. J. Saurusaitis buvo iššauktas į Politinį Policijos Departamentą duoti kaikiurių paaiškinimų dėl Valdybos narių. Mat, policijai anksčiau buvo įteiktas Valdybos sąstatas, koks jis buvo pernai sudarytas. Šiame

sąstate sekretoriaus vietoj, figuravo p. J. Ramanauskas. Pasirodo, kad jo vardas sukė lė policijoj įtarimo, kadangi jau iš anksčiau buvo arkivuotas.

P. Juozui Ramanauskui teko pirmam pasiaiškinti dėl sekretoriavimo. Jis kategoriškai pareiškė nesąs sekretorium. Policijoj kilo įtarimas dėl patiektų žinių tikrumo. Tuo tikslu buvo iššauktas Valdybos pirmininkas p. J. Saurusaitis, kuriam teko paaiškinti, kad p. Juozas Ramanauskas tikrai buvo išrinktes valdybon, bet pastaruoju laiku nelankė posėdžių, nors iki šiol nėra padavęs pareiškimo apie atsakymą iš pareigų, todėl jis ir įtrauktas į Valdybos narių skaičių.

Iš viso buvo matyt, kad policijai nepatiko p. Juozo Ramanausko asmens figuravimas valdyboj. Jis ir jo brolis Jonas buvo „fišiuojami“ ir fotografuojami. P. J. Saurusaitis buvo įspėtas būti akylesniu ateity.

Prie tardymo dalyvavo kolonijos kapelionas kun. J. Janilionis, kuriam buvo leista išsitariti ir paaiškinti gerą Valdybos valią.

Iš Lietuvių Katalikų Komiteto veikimo

Lapkričio 21 d. įvykusiame L. K. Komiteto posėdy dalyvavo garbės pirmininkas kun. J. Janilionis, pirmininkas p. J. Saurusaitis, sekretorius Dr. J. Mejeris, 2 sekr. p. P. Duda, vice pirmininkas p. A. Girsius ir išdininkas p. Pr. Dutkus.

Iš nutarimų pažymėtini šie: 2 susipažinta su statutu, atsišaukimu ir pamaldų tvarka 1941 m.

- pravesti narių remėjų vajų.
- suruošti Kalėdoms vaikų eglutę;
- aptartas bendrų Kūčių reikalas;
- daryti žygius dėl persikėlimo su pamaldomis į Vincentiečių kopyčią rua Riachuelo;
- sudaryta Taryba iš pirmininko p. J. Saurusaičio, sekretoriaus Dr. J. Mejerio ir išdininko p. J. Petrausko;
- Patvirtinti kaikiurie raštai.

L. K. Komitetas daro rimtus žingsnius tikybinėj veikloj.

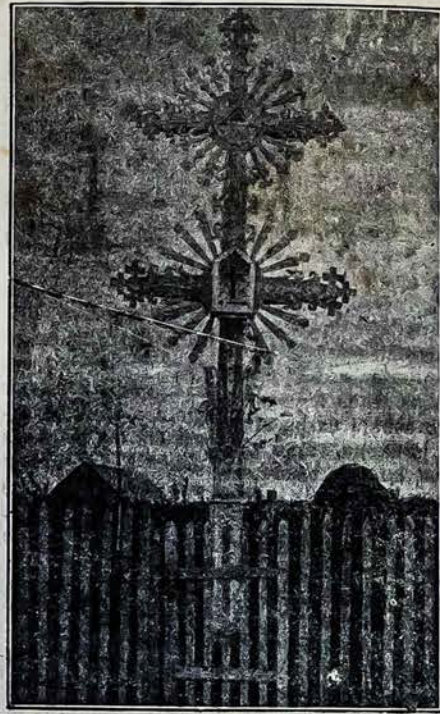
IŠ SOVIETŲ LIETUVOS RAŠO...

Viena Rio lietuvių šeima ka tik gavo laišką nuo saviškių iš Sovietais valdomos Lietuvos. Oro paštu pasiųstas laiškas, už kurį reikėjo sumokėti per 7 litus, keliavo visą mėnesį. Tiek pat laiko keliau es ir iš Rio pasiųstas oro paštu laiškas. Matyt, kad užtrunka cencūroj.

Rašo: — mums labai blogai; pragyvenimas tris syk pabrango... Bet blogiausiai su nusipirkimu: reikia išgauti korėiukę prekei pirkti, o paskui stoti į eilę, kuri turgų dienomis pasidaro labai ir labai ilga; kartais visą dieną praveriti bestirojant ir grįžti be nieko. Esam sveiki, tik nelinksmi. Seniau prisiusdavot pinigų, gal ir dabar surastumet būdą...

VIENI ATVAŽIUOJA, KITI IŠVAŽIUOJA

Nepersenai atvyko iš São Paulo ir nuolatos apsigyveno Rio p. Kila. Čia gavo darbą

Dabartiniu metu Lietuvoje griaujami visi senoviški kryžiai, kurie buvo Lietuvos didenybė ir papuošalas.

Brolių Girsnių „Vilijos“ avalinės dirbtuvėj.

Naujasis Rio gyventojas čia geriau patenkintas savo būkle, negu anksčiau buvusia San Pauly.

Sangailų gi šeima, kuri vos prieš kokį pusmetį yra atvykusi iš Porto Alegre į Rio, kaip girdėt, ruošiasi grįžti atgal. P. Sangaila mėginęs prasikurti su avalynės taisymu dirbtuvėle, bet jam nesisekė. Pp. Sangailai susipratę lietuviai ir savo buvimo metu Rio mielai rėmė visuomeninį lietuvių veikimą. Gailu bus jų, kai išvažiuos.

Staigiai susirgo

P. Vincusė Tumonienė, gyvenanti Caxias, staigiai susirgo. Suteikęs pirmąją pagalbą vietos gydytojas patarė tuojau gabenti į Rio.

Ligonis taio paguldintas Santa Casa ligoninėj ir tuč tuojau buvo padaryta operacija, kuri pasisekė gerai. Tačiau gydytojai pripažino, kad be šios chirurginės pagalbos, dar ilgiai reikės gydyti druginę, kurią jė krečia. P. Tumonienė guli Santa Casa operacijų skyriui Rosa. Ją galima lankyti ketvirtadieniais ir sekmadieniais.

Linkime ligoniui greit pastiprėti.

LAIMĖ KAIP IŠ DANGAUS

Pp. Radzevičiai, geri amatninkai siuvėjai, kurie iš penkių pirštų yra susikrovę gražaus turtelio. Turėjo vieną gerą namą gražioj Tijukos avenidoj, kuriame ir patys gyvena, o dabar nusipirko kitą mažesniąj.

Bet dar nauja laimė jiems nusisypsojo. Prieš keletą metų turėjo pirkę „cedulas“ Sul Americana, kurios paskutiniame lošime krito pp. Radzevičiams 10 kontų laimykis.

Laimingi žmonės.

SKUBIAI

Reikalinga Tarnaitė

Bevaikiai šeimynai skubiai reikalinga gera ir prityrusi tarnaitė įvairiems namų darbams. Labai geras atlyginimas. Teirautis nuo 9 iki 2 val. p. p. RUA BATISTA CEPELOS, 9. Alto da Aclimação.

SACHMATAI

Sporto S-gos Lithuania Bom Retiro skyrius ruošia pradedantiesiems šachmatų turnyrą. Turnyre galės dalyvauti tik pradantieji lošti ir susimokėję 38000 turnyro mokesčio. Turnyras prasidės gruodžio mėn. 3 d. 7.30 val. vak. sporto patalpose.

Be to, kiekvieną antradienį ir penktadienį įvyksta simultanai, kuriuose gali dalyvauti visi šachmatininkai.

SMALOS EŽERAS

Daugelis iš mūsų esame skaitę apie žibalo—aliejaus šaltinius, o kai kurie ir dirbę prie jų. Šio vadinamo akmens arba „uolų“ aliejaus versmių yra įvairiuose pasaulio kampuose ir yra žinomos daugelis tūkstančius metų. Bet Trinidad saloje, Vakarijėje Indijoje yra, pilna to žodžio prasme, smalos ežeras. Ši gamtinė smala plačiai vartojama stogams dengti, vieškeliams tiesti ir taip pat laivų statyboje. Tas smalos ežeras yra tik vienu kilometru nutolęs nuo jūsų pakraščio ir iš tolo žiūrint atrodo, kaip paprastas ežeras, bet arčiau priartinus manytum, kad tai stiklas. Būdamas už dešimties kilometrų jau gali suosti šį keistą ežerą, nes šie jau pradeda kutenti nosį. Šio ežero pakraščiai yra visais kieti, bet kuo toliau daro si vis minkštesni ir ežero vidury verda it puode. Visas šis ežeras guli ant akmens anglios klodo. Anglis minkšta ir kurenti netinkanti, nes duoda labai daug dūmų ir mažai šilumos kalorijų. Idomu yra tas, kad šio ežero niekaip negalima išsemti. Kad ir tūkstančiai statinių iš jo išimama, žemė tuoj papildoma garuojančiu skystimu. Tautai parodo, kad ši juoda ir paslaptinga masė yra pusėtinai duosni.

A. G.

—X—

— Suomų (finų) kalba turi daug panašumo mongolų kalbai, nežiūrint to, kad suomiai yra apsupti skandinavų tautomis ir jų kalbomis.

Klerikas St. Aussenka greitu laiku bus iššvestas į Diakonus

Mūsų laikraščio bendradarį bičiulis Klerikas Aussenka š. m. gruodžio mėn. 15 d. bus iššvestas į Diakonus. Tai džiugu išgirsti, kad mūsų kolonijos dar vienas susipratęs lietuvis baigia pasiekti aukštąjį mokslą šiame svetingame Brazilijos krašte. Tikimės kad Klerikas Aussenka visuomet su mumis palaikys glaudžius santykius, bendradarbiaudamas lietuviškoje spaudoje ir visuomeniniame gyvenime. To jam ir linkime.

Atėjo paštas iš Lietuvos

Jau seniai mūsų tautiečiai neturėjo jokių žinių iš mūsų pavergtosios Tėvynės. Dabar nors ir nedaug, bet vis dėlto keli laiškai atėjo. Kiekvienas laiškas yra cenzūruotas ir užlipdytas su užrašu — „Valiutos tikrinimo komisija“. neva, pinigų siuntimą tikrinami. Tačiau ne pinigai naujiems valdovams svarbūs. Svarbu, kad nepklūtų teisinga žinia apie okupantų valdymą. Tautietis X. gavo labai įdomų iš Lietuvos laišką, kurį čia ir perspaudžinsim: „Brangus mano, broli, jau seniai Tau rašiau laišką. Gal dalinas mano apsileidimas, o gal naujiųjų trūkumas priverė mane kiek tylėti. Tačiau dabar tai jau yra kas rašyti ir rašyti daug. Pas mus dabar nauji šeimininkai. (Toliau visos lapas išbadytas tam tikra mašinėle, kad kas rašyta, nieko negalima suprasti. Matomai buvo aprašytas visos dabartinės Lietuvos „rojus“. Toliau vėl rašo: — Gyvename, kaip žirnis prie kelio ir kažko tikimės geresnio. Tad šiam kartui užteks. Kitą sykį pasistengsiu parašyti daugiau. Bučiuoju, Tavo brolis Jonas“ Taigi žmogelis skaitė, skaitė ir nieko nesuprato, kas ištikrųjų šiame laiške buvo rašyta.

Laišką matęs.

P. kad „J didžia Ameri jams 1 Lietuv

Si

Siais val susirp kiekvienas temės ūky TAIGI ŽEMĖS SK JA, PARAI atikrintas Puikis las vandu ntuoti nu mas koloni parduodam Ira galimy ni skypai

Nuo r naujame li tvių kblor reišų už k prekybiniai

Zemio angliu kolo to Paranā da Camarc de Setembr viams žodž eivičius, R is iš S. Pē 4 Norintie nemokanā 12 val. išv

Da

300 metrų 1 to Brasil, c mokestį dic medžiū; Per ranjeiras ir dadas gera darų su ge

is stotie Raštin Sekmade

R

L. migais ir metam.

R

priešais

SPA

S. Pat

Geriausi

1977c šia

Pats žinok ir kitam pasakyk,
kad „LIETUVIS“ yra seniausias ir
didžiausias savaitraštis visoje Pietų
Amerikoje, patiekias savo skaityto-
jams naujausių žinių iš pavergtosios
Lietuvos.

Susirūpinkite savo rytojumi.

Šiais sunkiais laikais kiekvienam lietuviui reikia gy-
vai susirūpinti savo ateitimi. Brazilijoje dabartiniu metu
kiekvienas darbuštas lietuvis gali savo ateitį užtikrinti tik
žemės ūkyje.

**TAIGI, NEATIDELIODAMI DABAR PAT ĮSIGYKITE ŽEMĖS SKLYPĄ LIETUVIŲ KOLONIJOJE PRIE SABAUDI-
JA, PARANOS ESTADO ŠIAURĖJE.** Čia jūsų rytojus bus
užtikrintas.

Puikiausia labai vertingu mišku apaugusi žemė, svei-
šias vanduo ir klimatas, nėra piktų skruzdžių „saulė“ ga-
ratoti nuosavybės dokumentai, arti geležinkelio, nemoka
mas kolonisto ir jo šeimos pervežimas iki vietos. Žemė
arduodama išsimokėjimui labai prienamomis sąlygomis.
Jūs galite įsikurti ir visai be jokio kapitalo. Parduoda-
mi sklypai visokio didumo.

Nuo rugsėjo 1 dienos jau pradėta pardavinėti sklypai
naujame lietuviškame miestelyje SABAUDIJA, prie pat lie-
tuvų klonijos. Miestely sklypai beveik veltui — tik 300
reisu už kv. metrą. Didelė ateitis ne tik kolonistams, bet
prekybininkams biznieriems ir amatininkams.

Žemių ir sklypų nuosavybė didžiausios P. Amerikoje
anglų kolonizacijos bendrovės Companhia de Terras Norte
do Paraná (Inscrição n° 12 no Registro Geral de imóveis
da Camara de Londrina confirm. Decreto-lei 3079 de 15
de Setembro de 1938). Visas smulkias informacijas lietu-
viams žodžiu ir raštu teikia kompanijos įgaliotinis St. Van
derweide, RUA AFONSO PENA, 289 (Bom Retiro). Įgalioti
nis iš S. Paulo į Parānā vyksta gruodžio 9 ir sausio 6 d.
Norintieji vykti kartu žemių ir vietos apžiūrėti gauna
nemokamą kelionę užsirašę pas kompanijos įgaliotinį iki
12 val. išvykimo dienos.

Daržai išsimokėjimui

500 metrų nuo stoties Carvalho de Araujo, suburbio Centra-
do Brasil, C.A.I.C. skirsto ir parduoda už mažą išsimokėjimo
mokesį didelį daržą — chacara — kur yra tūkstančiai šių
medžių: Pereiras, Videiras, Abacateiras, Jaboticabeiras, La-
ranjeiras ir daugelį kitų vaismedžių. Išsimokėjimui parduo-
damas geras namas iš kiti pastatai su žemės sklypais. Dato
daržų su geru malkų mišku, kurį galima parduoti po 500 reisus
metrą. Traukiniai išsina

Iš stoties Norte: 7,54; 9,05; 10,04; 11,10; 12,11; 14, 30
Raštinė: Rua José Bonifacio, 98, 1 and. s. 4
Sekmadeniais teirautis prieš stotį Carvalho de Araujo
krautuvėje pas Antonio Kirster.

RADIO APARATAI TRUMPŲ IR ILGŲ BANGŲ

Labai pigiomis importo kainomis grynais pini-
nigais ir ilgalaikiam išsimokėjimui. Garantija dviem
metams. Nuosava radio aparatų taisymo dirbtuvės.

Inžinierius **RIESENFELD**

RUA PRATES, 43 (Rua José Paulino kampa-
priešais Luz sodną).

SPAUSTUVĖ BALTICA

Aleksandro Bumblio

S. Paulo, Rua João Theodoro, 194

TELEF. 4-8320

CARMINATIVO PLAZUKA

Geriausias vaistas dėl skilvio, kepenų ir žarnų ligų.

Tikras ir greitas pagijimas.

Šiandien pat savo vaistinėje, nelauk rytojaus.

DR. BORIS CHIPIAKOFF

RUA YPIRANGA, 193 (kertė rua Santa Efigenia)
Tel. 4-0316

Vidujinės, nervų, odos ligos. Speciali venerinių ligų klinik-
Vidujinės, nervų, odos ligos. Speciali venerinių ligų klinik-
Visiškas gonorejos išgydymas per 10-15 dienų su gara-
tija. Konsultorija atidaryta iki 9 val. vakaro. Sekma-
dieniais nuo 10 iki 12 val.

Daktaras

A. Jazara-Snege

(Maskvos gydytojas nuo 1914 m.) Vidaus ligos, chirurgija, ve-
nerijos ir moterų ligos.

Priėmimas nuo 9 — 12 v. ryt. ir 3 — 7 v. v.
LADEIRA PORTO GERAL 12 sobr. /kampus Boa Vista 5-
25 de Março) 2 andar, salas 4 e 5. Gyv. butas ten pat r,
aukšte. Tel. buto 2-5068.

DR. A. CANDIA

SIFILIS, GONOREJA VISOSE STADIJOSE
GYDOMA MODERNISKAUSIAIS BŪDAIS
KAINOS ŽEMOS. Palengvina mokėjimo
sąlygas.

BARÃO DE ITAPETININGA, 242 3º and.
Tel. 4-0218 São Paulo.

Priima nuo 9 iki 12 ir nuo 2 iki 7 val. vak.
Sekmadeniais nuo 11 iki 12 val.

Analizių Laboratorija

M. M. KOGAN

Ištyrimas nugarkauliosvų, kraujo, išmatų, šlapumo
skreplių ir skilvio sulčių.

Auto-vacinos

Gonorejos ir sifilio diagnostikas

Priima: nuo 8 iki 12 val. ir nuo 2 iki 7 val.

Sekmadeniais nuo 9 iki 12 val.

RUA BARÃO DE ITAPETININGA 242, 3-o andar
TEL. 4-0218 SÃO PAULO

Svetimšalių registracija ir „Carteira de Iden- tidade“ „Modelo 19“

SULIG NAUJU ISTATYMU, KAINA PAPIGINTA.
AGENCIA RALICKAS

teikia visas tuo reikalu žinias ir priverčia visus
dokumentus „Carteira“ galutinai išgauti už 588000.

Raštinė atidaryta nuo 8 iki 18 val.
Rua dos Gusmões, 324

/netoli Gabinetu de Investigações/
Bondės iš Largo São Bento: 1, 2 ir 13.

Nesiduokite išnaudojami

Svetimšalių knygutės dabar
kainuoja tik 20\$200

Nežiūrint į tai daugelis tarpininkų už dokumentų pa-
ruošimą svetimšalių knygutės /kadernetos/ išgavimui ima
labai brangiai.

Lietuviai, taupykite laiką ir pinigus. Dėl svetimšalių
knygutės išgavimo niekur nesikreipkite pirma nepasiteirvę
pas St. Vancevičių, rua Afonso Pena nr. 289. Čia jums vi-
si dokumentai bus paruošti greitai, sąžiningai ir daug pi-
giau negu kitur.

Galima kreiptis nuo 10 iki 9 v. vakaro. Sekmadeniais
nuo 10 iki 12 v.

Kurie dar eišsiėmė svetimšalių knygučių, pasisku-
binkite tai atlikti, nes nuo šios pareigos nebus atloistas
ne vienas B zilijoj gyvenantis svetimšalis. Tiek vyrų
tiek moterų privalo registruotis iš išsiimti svetimšalių
knygutes.

Pranešimas!

Išrūpinu legalizacijos
popierius ir kadernetą modelio 19 tik už Rs. 36\$000. Negaišk
ilgiau! Išsiimk nieko nelaukdamas. Visuomet reikalinga! Tai
vienintelis dokumentas užtikrinąs jūsų darbą. Taip pat da-
rau Gimimo Registrą, be pabaudos, kiekvienam asmeniui.
Civilinės Vestuvės pigiausia kaina. Ir visi kiti reikalai
šioje srityje.

Darbo valandos: nuo 8 val. ryto iki 9 vakaro. Sekma-
dieniais ir šventadieniais iki 12 val

RUA DUQUE DE CAXIAS 180 sob.
kampus rua Santa Efigenia

DĖMESIO!

LIETUVIŲ SIUVYKLA

„RUBAS“

sūva rūbus sulig naujausių madų. Darbas atlie-
kamas diplomuoto siuvėjo sąžiningai ir už darbą
atsako. Didelis pasirinkimas įvairiausių medžiagų.
Galima kreiptis kiekvieną dieną iki 9 val. vakaro.

Atsakomasis siuvėjas JONAS ČIŽINAUSKAS

67 AVENIDA ZELINA 67

Seniausia lietuvių kolonijoje siuivykla „KAUNAS“

VEDAMA KAUNE DIPLOMUOTO SIUVĖJO J. ŠLIKTOS

Prie siuivyklos taip pat turime pardavimui baltinių, kakla-
raiščių, diržų petne
šių, kojinių, įvairių
galanterijoms pre-
kių ir gatavų rūbų.
Čia paduoda kai
kuriu gatavų rūbų
kainas:

Vyriškos Kelnės

Pusvilnonės medžiagos
18\$000

Geros išėiginės 22\$000

Vilnonės nuo 35\$000 iki
50\$000

Darbinės brimo kelnės
nuo 6\$500 iki 14\$000

Vaikams Kelnaitės

brimo nuo 3\$ iki 5\$

kostumėliai nuo 10\$ iki 18\$

kostumėliai vilnonės me-
džiagos mūsų pačių išdar-
bio nuo 40\$

NAUJIENA: Iš gerųjų medžiagų likučių turime
pasivų mūsų siuivykloje mokyklinio amžiaus berniukams
kelnaitių, kurias parduodame labai pigiai. Pre-
kės sukauotos vitrinoje pigiau negu kitur. Uželkite
įsitikinti. Esame pasirūpę kuo geriausiai patarnauti.

RUA DUQUE DE CAXIAS, 40 (Prieš Sorocabana stotį)

DANTISTAS

JOSE LEVKOVITS

Rua Silva Pinto, 264 sobr.

São Paulo. Tel. 5-4954

Diplomuotas Europoje ir São

Paulo, su daugelio metų prak-
tikos. — Blombuoja dantis

už 10\$000 u parcelana, arba

sidabru. Darbas garantuotas

Traukia dantis be skausmo už

5\$00. Atidaryta dieną ir naktį.

00000000000000000000000000

Vokiečių fotografijų istaiga

„BERNARDO“

Išteigta 1890 metais

Atlieka įvairius darbus foto

grafijų srityje. Specialybė pa

didinime, o taip pat su da-
žais.

Darbas greitas, sąžiningas

ir pigus. Vyksta į namus fo

rografijų reikalais. Doro iš

rotografijų naujas.

ARTHUR SCHMIDT

Rua S. Caetano, 447 (se
nr. 111). Tel. 4-5576 S. Paul

PRIĖMĖJA (Parteira)

Linda Rizzoli Marchiani

Diplomuota Ferraro ir São Paulo universitetuose
ir buvusi asistentė Turimo moterų liginėje.
Taip pat leidžia hypodermines adatas.

Consultorijos adresas:
RUA SILVA PINTO NR. 303,
TELEF. 5-2661.

S. Paulo.

UZSIPRENUMERUOKITE 1940 M

ŠIUOS LAIKRAŠČIUS:

„DIRVA“ arba „AMERIKOS LIETUVI“. Šiedu vieni iš
didžiausių ir įdomiausių Amerikos lietuvių savaitraščių. Jų
kaina metams tik 20\$000, pusmečiui 10\$000.

Visus čia išvardintus laikraščius galima užsiprenu-
meruoti per „LIETUVIO“ redakciją. Pinigus siųsti „LIE-
TUVIS“ CAIXA POSTAL 1764 S. PAULO, kartu pažyminti
už kurio laikraščio prenumeratą pinigai siunčiami.

Prisiuskite Pašto ženklų už 2\$000 ir gausite visų
aukščiausių išvardintų laikraščių po vieną egzempliorių susi-
pažinimui.

KAIP GYVENA Adolfas Hitleris

Vokietijos kancleris, Adolfas Hitleris yra toksai žmogus apie kurį šiuo metu visame pasaulyje daugiausia kalbama. Charakterizuojant jo asmenybę trumpais žodžiais tiek tegalima pasakyti, kad tai yra geležinės valios žmogus, su didžiausiu atkaklumu ir užsispyrimu stėkias savo užmanymų ir tikslų. To kias jo charakterio ypatybes pilnai pateisina jo toksai greitai iškilimas nuo papras-to grandinio iki kanclerio ir žygiai, kurie šiandieną ne tik kad baimės pasauliui įvaro, bet ir nemažiau jį stebina.

Kaip nuostabūs ir įdomūs yra to žmogaus veiksmai, taip lygiai dominantis yra ir jo gyvenimas apie kurį pasiskaityti ir gerbiamsiems mūsų skaitytojams tikimės bus ne-prosalj, todėl čia ir talpina-me P. Kohler straipsnį, kuria me autorė pasakoja gana įdomių dalykų iš didžiojo vo-kiečių tautos vado Hitlerio gyvenimo. P. Kohler buvo apie trejus metus kanclerio kambarine, bet vėliau, patekusi į to žmogaus nemalonę, gana laimingai paspruko į Prancūziją, kur pasaulio spau-dai išsipasakojo apie tai ką Berchtesgadene yra mačiusi bei girdėjusi.

„Vos tik paklūvus man į tą garbingą tarnybą, tuoj ga-vau storą knygą iš kurios pirmoje eilėje turėjau išmok-ti visą eilę įvairiausių taisyk-lių ir prisakymu, kurių kiek vienas kanclerio artimas žmogus bei tarnautojas turi griežčiausiai laikytis ir juos pildyti. Tų visų prisakymų pirmoje vietoje pažymėta: Draudžiama kalbėti apie tai, ką matei ir girdėjai Berchtes-gadene; draudžiama įeiti į patalpas į kurias nesi paki-vies as. Draudžiama rašyti bet kokius laiškus bei dienora-ščius. Draudžiama švilpau-ti. Draudžiama kalbėti į kan-clerį, kol jis neprakalbina bei ko nepaklaus. Susitikus Hitleri būti jam nusilenkiama ir pan. Nesilaikantieji tų visu-taisyklių yra baudžiami „di-džiausia“ bausme

Kalbant apie tai, kad Hitle-riš yra visų vokiečių labai mylimas ir gerbiamas, visgi reikia neužmiršti, kad jisai turi labai daug ir priešų, to-dėl gyvena taip saugiai, kad jį nužudyti Berchtesgadene te galėtų tik jam artimi žmonės arba tarnai. Jo gyvenamas dvaras yra apsuptas trimis li-nijomis tankiai nustatytu priešlėktuvinių pabūklų ir vi-si vedą į pilį keliai yra mi-nuoti. Visose išorinėse ir vi-daus pilies duryse įtaisytos elektromagnetinės akys, ku-rios bet kuriam pašaliniam žmogui įeinant, sujungia pa-vojaus signalus ir tam tikrus aparatus, kurie automatiškai uždaro visas pilies duris. Duryse į Hitlerio kabineta įtaisytas automatiškas prie-taisas, kuris kiekvieną įeinan-tį žmogų nufotografuoja pažymi tiksliai visito laiką ir be to dar nustato ar įeinan-tis į kabineta žmogus turi su savim kokių nors metalinių bei plieninių daiktų. Kiekvie-nas įeinantis į Berchtesgadeną žmogus yra kuorupestingiausia taru iškrečiamas.

Hitleris dirba prie labai di-delio stalo, kurio vienas šon-as yra visas nusagstytas įvairiaipalviais, elektrų jung-tukais. Paspaudus viena tų

jungtukų, kabineto visos du-rys uždaro. Paspaudus kitą visi kambariai prisipildo aša-rinėmis dujomis. Dar kitą pa-spaudus, suspiegia pavojaus sirenos ir pan.

Aplink Hitlerio būstinę die-ną ir naktį būdi šimtą ran-kiniais kulkosvaidžiais ir gra-natomis ginkluotu sargų juo-džių, kurie gerai aprūpinti ir apmokami ištikimai savo ponui tarnauja ir akyliai jį saugoja.

Priešlėktuviniai apsaugai ir šiaip kokiam pavojui iš-tikus, Hitleris iš savo darbo kambario nusileidžia elevato-riumi į 40 metrų gilio įtaisytas 6 kambarių patalpas, ku-riose yra ir maisto atarga 4 žmonėms ne mažiau kaip trims mėnesiams. Šis požemis tai yra pilna žodžio prasme tvirtovė, kurios saugumu tik-rai galima pasitikėti. Iš jo yra keturi slapsti išėjimai šiandieną žinomi tik Hitleriui ir dviems jo patikimiems draugams.

Berchtesgadene yra įtaisytas gana moderniškais kine-matografais, kuriame filmų žiūri tik Hitleris ir apie 25 žmones jo komitivos. Tame kinematografe rodomos fil-mos yra be galo žiaurios ir moraliniu atžvilgiu be galo šlykščios, daugiausia Dachau ir Buchenvaldo gyvenimo vaizdai. Šios filmos paruoštos specialiai Hitleriui ir dau-giau niekur nėra rodomos.

Didesnę dalį laiko Hitleris praleidžia erdvioje salėje, kurios visos sienos nukabi-netos įvairiausiai pasaulio vėlystybių žemėlapiais su pa-čiomis smulkiomis detalė-mis. Kosmulkiusias Londono miesto planas ir milžiniškas trečiojo Reicho žemėlapis prie pastarojo Hitleris ir pra-leidžia daugiausiai laiko, p.t.s sau vienas kalbėdamas apie Vokietijos didybę ir nuolat besiplečiančias jos ribas.

Taip pat labai charakterin-ga salė, kurioje įtaisyta 'pilies telefonų centralinė. Iš šios centralinės stoties pra-vesta viena tiesi linija į Ber-lyną ir Munichą. Ta linija naudojasi tik Hitleris. bet ką jis kalba, nieks susekti negali, nes tam tikrais apa-ratais garsas nuslopinamas ir tik pasiekęs įjungtą priim-tuvą, vėl yra girdimas ir su-prantamas. Ta linija visuom-et sujungta ne tik su darbo bet ir su miegamuoju kamba-riu ir dieną bei naktį atdara.

Kiekvieną kartą, kada tik Hitleris rengiasi pasirodyti viešai, pirmiausia įkalba plokštėlę, kurioje skelbia vi-soje šalyje karo stovį, nupa-sakoja apie pavojus, kurie grėsia Reichui ir pačiam Hit-leriui ir ragina kariuomenę bei gyventojus nesimesti į paniką, bet laikytis ramiai ir daryti tai ką jų vadai Fiuh-leris. Tas plokšteses gravuo-ti paskatino Hitlerį Himleris. Jų yra pagaminta gana daug kiekviena vis skirtinga ir pri-taikyta vis kitokiam laikui ir reikalui. Jei Hitleris taptu nužūdytas, tai šios plokštes-lės būtų transluiuojamos, kad kariuomenėje ir gyventojuo-se drausmę ir išvengtų sami-šių arba net revoliucijos.

(B. d.)

SKAITYK „LIETUVI“ IR ŽI-NOSI VISKĄ KAS DEDASI PAVERGTUJE MŪSŲ TĖVYNĖJE

Rio de Janeiro Liet. Kat. Komit. PRANEŠIMAS

Visiems Río ir Caxias Lietuviams Katalikams

Lietuvių Katalikų Komitetas savo posėdy lapkričio 21 nusitarė praversti NARIŲ REMĖJŲ VAJŲ, kuris eis gruodžio ir sausio mėnesiais.

Komitetui reikalingos yra lėšos, kad galėtų tinkamai veikti siekdamas savo tikslo, būtent, palaikyti nuolatinę dvasios reikalų rūpinimą ir katalikiškos akcijos vystymą.

Komitetas kviečia kiekvieną geros valios lietuvių pasidaryti nariu remėju, pasižadant savo laisva valia mokėti tam tikrą mokesčių nusistatytais terminais. Kas daugiau uždirba, ar turtingiau gyvena, teskiria didesnę auką, kas mažiau — mažesnę, — atseit, kiekvienas pagal išgalėjimo ir reikalo supratimo.

Komitetas turi paruošęs atatinamus pasižadėjimų lakštus ir narių remėjų registracijos bei apsimokėjimo korteles. Pirmuosius pasirašo asmuo sutikęs būti nariu remėju ir po to gauna kortelę, kurioj atžymima įmokėta suma.

Žemiau paduodame L. K. Komiteto narių vardus ir antrašus, kurie turi teisę priimti narius remėjus aukščiau pažymėta tvarka. Štai jie:

1. Kun. Juozas Janilionis, kolonijos kapelionas; Garbės pirmininkas; rua Alice 34 sobr.
2. Jonas Saurusaitis — pirmininkas, rua Joaquim Silva, 131.
3. Antanas Girnius — vice-pirmininkas, rua Bella, 438
4. Dr. Antanas Mejeris — 1 sekretorius, Av. Atlan-tica, 558;
5. Petras Duda — 2 sekretorius; Caxias — rua Maurisa;
6. Jonas Petrauskas — išdininkas; rua Joaquim Silva 131.
7. Pranas Dutkus — 2 išdininkas; r. Bento Lisboa 118.
8. Jonas Adamavičius — reikalų vedėjas; Praça C. P. Frontio 32.

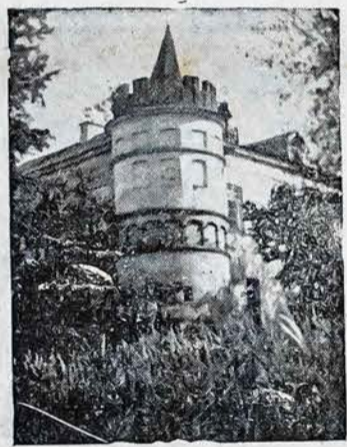
L. K. Komitetas turi vilties, kad visi Río ir Caxias lietuviai katalikai palankiai atsilieps į šį pranešimą pasidarydami nariais — remėjais.

Kun. J. Janilionis
Garbės pirmininkas

J. Saurusaitis
Pirmininkas

Dr. J. Mejeris
Sekretorius

Río Janeiro, 1940 m. lapkričio 21 d.

Senovės Lietuvos paminklas.

Lietuvos Respublikos Konsulatas, São Paulo,

skubiai ieško Katárinos Šta-sienies — STACHIS. Ji pati arba kas žino kur ji gyvena, prašoma skubiai kreiptis į Lietuvos Konsulata, rua Ja-guaribe, 477 darbo valando mis. Reikalas yra labai svar-bus.

Lietuvos Respublikos Konsulatas

Paieškojimas

Aš, Levosė Trakinaitė Ma-kavickienė, gyv. Brazilijoje, São Paula mieste, Rua Pra-tes, 350, paieškau Igną Traki-mą arba Antosę Žiučivievę, kurie gyvena Šiaurės Ameri-koje.

Nr. 16 Broad Str.
Hudson Mass.

—X—

Pigiai išnuomuojamas butas

Bom Retiro rajone skubiai ir pigiai išnuomuojamas geras butas iš 4 kambarių, virtuvės ir vonios. Autobusas prie pat durų. Kreiptis: RUA AFONSO PENA N° 289 (Bom Retiro).

—X—

S. PAULO MUZIKOS INSTITUTO

Muzikos Profesorius José Haselbauer

Moko smulką, rudimentus ir teoriją. Prirengiami moki-niai į bet kokią konservato-rijos klasę arba visą konser-vatorijos kursą.

Rua Dr. Oscar Freire, 384.
(Jardim America)
São Paulo.

CHIROMANTE

Mme Sedefa

Turėdama mokslo ir daugelio metų patyrimo šioje srityje, siūlo savo patar navim. Neturite pasisekimų ir esate nelaimingas savo šeimoje arba komercioje? Turite kokių nepasisekimų, kurie jums kelia rūpesčių? Norite sugrąžinti savo draugystės asmeni, kuris nuo jų sū atsiskyres? Norite pasilinti bile ko kiu blogybę? Norite turėti geros kloties darbą? Yra kitokių nenugalimų kliūčių? Negaisdami kreipkitės į Mme. Sedefa, kuri suteiks gerų patarimų. Patarimas sąžiningas, garantuotas ir greitas. Rua Barão de Jaguará, 1122 prie Largo Cam-bucy. Priėmimo valandos kasdieną nuo 8 v. ryto iki 20 valandos, sekmadieniai taip pat.

Aplankykite, kad įsitikintu-mėte

Consulta 5\$000.

SKELBKITE TES TIK „LIETUVY“

Jei kas nori įsigyti, ar parduoti namus, žemės sklypą, statybą, sities arba chacara, lai kreipiasi į agencija „ALIANÇA“ nes turime labai daug pasiūlyimų kaip š vietinių vokiečių taip pat ir iš Santa Catharinos Paranos ir Minas Geraes Estadu. Dauguma tokių ūkių gražiai sutvarkyti, ir pasiduoda su viskuom kaip stovi, la-bai pigiomis kainomis. Kreiptis: Av. Rangel Pestana, 1829 — 5 aukštas, sala 54.

Nepaprasta Naujiena

Pranešame lietuvių visuomenės žinią, kad nesena-l gauta iš Lietuvos ir Šiaurės Amerikos NAUJŲ LABAI DO-MIŲ LIETUVIŠKŲ KNYGŲ platinimui. Platnamos knygos yra tokios, kurių n ra São Paulo lietuvių skaiykylose ir knyguose. Jų kainos nepaprastai pigios. Puikiai roma-nai, apsakos ir kitos knygos tik po 1\$000, 2\$000, 3\$000 ir tt.

Knygos siunčiamos ir į p ovinčią apmokant persiunti-mo išlaidas. Taip pat yra labai gražių lietuviškų paveiklų bei atvaizdų.

Trumpus knygu katalogus siunčiame nemokamai. Perkant didesnį knygų skaičių duodama ir išsim-kėji-mui.

Įsigykite puikių lietuviškų knygų beveik veltui dabar, nes vėliau jų negausite ir už didelius pinigus. Knygų skai-čius apibrotas, todėl nepraleiskite geros progos.

Žodžiu ir laiškais kreiptis pas St. Vancevičių RUA AFONSO PENA N° 289 (Bom Retiro) São Paulo.

Svetimšalių Identifikacija

Gabinete de nvestigacões įstaigoje svetimšalių identifikacijos skyrius, ant rua dos Gusmões Nr. 410 šauki-dentifikuotiis (nutrauki pirštų nuospaudas ir fotografija) šiuos numerius:

Gruodis

- „ 25 d. pirmadienis — nuo 69451 iki 69550
- „ 26 d. antradienis — nuo 69551 iki 69650
- „ 27 d. trečia lenis — nuo 69651 iki 69750
- „ 28 d. ketvirtad. — nuo 69751 iki 69850
- „ 29 d. penktadienis — nuo 69851 iki 69950
- „ 30 d. šeštadienis — nuo 69951 iki 70050

Visi lietuviai, kurie turi korčiukes su merialais privalo ełti diena, kada bus reikiama ju n riai ir atvykti į Gabinete de Investigações nuo 12 iki 5 val. vakaro. Šeštadieniais nuo 9 iki 12 val.

Le
L
R
estru
egrain
U
12
Malo
„Lietu
nustau
lis. Kas
kos apl
jausiom
artinas
kad, jis
Jokios
Tikimės
lau nen
skirtis.
Polit
s
Pasku
kad gra
pirmyn.
uzima
jus stra
ju Albe
savo pr
kad siuo
ka dėl r
šalčių ir
kai ste
nuo jor
izoliuoti
siekimo
graikam
vyks jų
neaišku
jų avie
graių
travimą
vajai ka
mą.
Angla
pu pasi
mais ka
nių bei
stų. Ang
lyną,
Munch
vokiečių
dių mie
deda gr
ma italu
čiai kas
lijos mi
vo bom
juos iš
ly sena
kad ar
nes, gir
vieniem
gero ne
nas šal
lymas
341 pri
kad A
bent tu
prašyti.
fiktas
nėra to
buvo v